

Maironių šaltinis

Turistinė vertė

Sinonimai

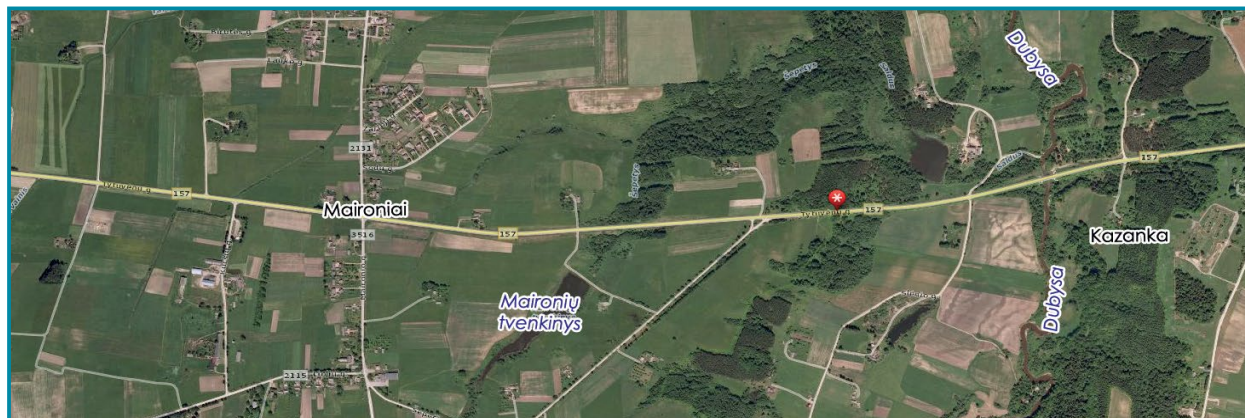
Saudininkų šaltinis

Koordinatės

LKS: 441528; 6163322

Adresas

Šiaulių apsk., Kelmės r. sav.,
Liolių sen., Maironių k.

Aplinka

Šaltinis išteka netoli Maironių koplytėlės su mitologiniu akmeniu. Ant jo yra žymių, kurios, pasak senų žmonių, esančios vaiko pėda, lazda ir kojos kelis. Už penkiasdešimties metrų nuo koplytėlės yra šaltinėlis, kurio vanduo kaupiasi šulinyje, o vandens perteklius teka į Dubysos upę. Šaltinis išsikrauna šaltiniuotoje pievoje 2–3 Dubysos upės terasoje (dešinysis Dubysos šlaitas).

Dabartinė būklė, kaptazas

Vanduo surenkamas į šulinį, kurio aukštis 2,3 m, vandens stulpo aukštis 1,05 m. Rentinys, kurio aukštis 90 cm, uždenktas mediniu dangčiu. Aplinka sutvarkyta.

Vandens fizikinės savybės

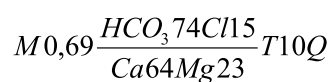
Šaltinio-šulinėlio vanduo skaidrus, be skonio, be kvapo. Vandens temperatūra 8,2–9,1 °C, pH = 7,23, Eh = +172 mV. Ištirpusio vandenyje deguonies koncentracija 6,5 mg/l.

Vandens cheminės savybės

Nustatomo komponento pavadinimas	Nustatyta vertė		
	mg/l	mg-ekv/l	ekv. proc.
Ištirpusių mineralinių medžiagų suma	688		
Sausoji liekana 180 °C	479		
Bendrasis kietumas		7,75	
Karbonatinis kietumas		6,86	
Nekarbonatinis kietumas		0,90	
Anijonai:			
Chloridai, Cl ⁻	50	1,41	15,31
Sulfatai, SO ₄ ²⁻	339	0,69	7,49
Hidrokarbonatai, HCO ₃ ⁻	418	6,85	74,37
Nitritai, NO ₂ ⁻	< 0,02	0,00	0,00
Nitratai, NO ₃ ⁻	16	0,26	2,83
Katijonai:			
Natris, Na ⁺	20	0,87	9,74
Kalis, K ⁺	13	0,31	3,45
Kalcis, Ca ²⁺	114	5,60	63,72
Magnis, Mg ²⁺	25	2,05	23,07
Amoniakas, NH ₄ ⁺	0,03	0,001	0,01
Kitos analizės:			
pH, pH vienetai 20 °C	7,15		
Permanganato skaičius, mg O/l	3,90		
Bendroji geležis, Fe mg/l	0,4		
Savitasis elektros laidis, μS/cm	685		

Vanduo gėlas, turi daug mineralinių medžiagų, kietas, pasižymi karbonatiniu, lengvai pašalinamu kietumu. Vandenyje aptiktas neviršijantis leidžiamų normatyvų nitratų ir padidėjęs chloridų kiekis. Šie požymiai rodo, kad vanduo yra paveiktas ūkinės veiklos, plėtojamos šaltinio apylinkėse. Vanduo turi padidėjusią geležies koncentraciją. 2013 m. atlikti matavimai patvirtina, kad vanduo yra veikiamas taršos. Jame daugėja chlorido, natrio, didėja ir ištirpusių mineralinių medžiagų koncentracija.

Cheminės sudėties formulė (ekv/%)

Tautosakinės, kraštotyrinės, istorinės žinios

Prie pievelėje trykštančio šaltinio žmonės stato kryžius – kaip dėkingumo ženklą už sugrąžintą sveikatą. Šio šaltinio vandenį ilgus metus vietos kunigai veždavo Tėvui Stanislovui, šis jį priimdavo kaip brangiausias lauktuves. Aplinkinių apylinkių žmonės šį vandenį naudoja maistui. Prie Maironių šaltinėlio visada daug žmonių: vieni pilasi vandenį, kiti geria iš ant rentinio padėtų puodelių. Pasakojama, kad toje vietoje, kur šiandien trykšta šaltinėlis ir stovi koplytėlė, kadaise plytėjo dykvietė. Kartą po audros joje atsiradęs akmuo su aiškiai įspausta pėda ir duobute. Kultūros paminklų sąrašė nurodoma, kad šis akmuo – archeologijos paminklas. Regėjime išvydęs gražią koplytėlę vietos ūkininkas suprato, kad toje vietoje turįs pastatyti koplytėlę Švč. Mergelės Marijos garbei. Kai tik jis tai padarė, prasidėjo stebuklai. Buvęs Liolių parapijos klebonas Kęstutis Švabinskas, rūpinęsis koplytėlės atgimimu, sakė nedrįstantis teigti, kas gydo: stebuklingas šaltinio vanduo ar žmonių tikėjimas.

1894 m. laikraštyje „Vienybė Lietuvninkų“ išspausdintas nepasirašytas straipsnelis „Į Tytuvėnus“: „Ant kelio Titavėnų ir Kelmų tarpe, per mylių nu Titavienų ant pusės Dubysos upės kalno, yra vysznių darželis, ten kryžius ir stiklinė koplytėlė

ant žemės su išraižytais iš medžio apasztaliukais. O czia pat ant žemės guli paprastas akmu, kokių daugel ant laukų atsiranda. Tame akmenyje yra įspaudimas deszinės kojalės kudikio nu metų, kulnis labjau įsispaudusi, bet ir pirzčiuikai žymus. Yra ten netoli akmeninis szuliny su szaltinio kaip krisztals vandeniu. Žmonės ten ėmė melstis ir ima į butelius tą vandenį, kuris kaip sako nu daugel ligų pagelbą dudu [duoda]. Apie tą vietą yra toks pasakojimas: Buvo atstaunas kareivis, kuris apjako [apako]. Taigi jam prisisapnavo, kad Pana Szvencziausia prie jo kalba: Eik ten, o ten rasi didelę akmenų krūvą samanomis apaugusių, o tų akmenų tarpe atrasi vieną akmenį su mano sunaus atspausta pėda! Arti yra szaltinis, tenai mazgok akis, o praregėsi! – Nurodo žmonės ir tą kaimą iš kurio tas žmogus paėjo, netoli nu czia, nu Saudinjkų pusės“ ([Tytuvėnus, 1894). „Jau nuo neatmenamų laikų žmonės šį akmenį gerbė, laikydami jį stebuklingu. Prie jo meldavosi, dėdavo aukoms pinigų ir jį bučiuodavo“ (Vaitkevičius, 1998).

Tipas

Krintantis kontaktinis

Režimas

Nuolatinio veikimo

Vandeningumas

Neįvertintas

Vandens tipas

Kalcio, magnio hidrokarbonatinis chloridinis. 2013 m. atliktų matavimų duomenimis, vanduo atitiko kalcio, magnio, natrio hidrokarbonatinį chloridinį tipą

Aprašė:

A. Grigienė, V. Mikulėnas, 2010;
P. Gedžiūnas, V. Greičius,
K. Kadūnas, Z. Zanevskij, 2013